

NEDERLANDSTALIGE TUCHTRAAD VAN BEROEP VOOR ADVOCATEN

eerste kamer

Dossier: TB-0329-2025 (SBT-225 – BXN/22-23/0699/TO379)

In de zaak van:

mr. X, met kantoor te

aanwezig en bijgestaan door mr. Y,

wijst de Nederlandstalige tuchtraad van beroep de volgende beslissing.

1. Ten laste gelegde feiten

Op 7 maart 2024 heeft de stafhouder van de Nederlandse orde van advocaten bij de balie te Brussel op grond van artikel 458, § 2, Gerechtelijk Wetboek een gemotiveerde beslissing genomen om mr. X te laten verschijnen voor de tuchtraad wegens de volgende feiten:

- A. Inbreuk op de deontologische regels van kiesheid, waardigheid en rechtschapenheid (artikel 455 Ger. W. en artikel 1 Codex Deontologie voor Advocaten) en artikel BR NL 12, tweede lid, van de aanvulling van de Nederlandse Orde van Advocaten bij de balie te Brussel op de Codex Deontologie, door eenzijdig de met cliënte gemaakte ereloonafspraken te wijzigen vooraleer de zaak beëindigd is;
- B. Inbreuk op de deontologische regels van kiesheid, waardigheid en rechtschapenheid (artikel 455 Ger. W. en artikel 1 Codex Deontologie voor Advocaten) en artikel 134, tweede lid van de Codex Deontologie door, middels aanrekening op ontvangen derdengelden, een ereloon te behouden dat niet definitief verschuldigd is, gelet op het door de tegenpartij aangetekende beroep;
- C. Inbreuken op de deontologische regels van kiesheid, waardigheid en rechtschapenheid (artikel 455 Ger. W. en artikel 1 Codex Deontologie voor Advocaten) en artikel 66 van de

Codex Deontologie door een procedure te voeren op naam van een andere persoon dan de opdrachtgever;

- D. Inbreuk op de deontologische regels van kiesheid, waardigheid en rechtschapenheid (artikel 455 Ger. W. en artikel 1 Codex Deontologie voor Advocaten) door in het dossier Abullah Karabocekoglu / Napoleon Games (604 A / Napoleon Games) een factuur te hebben opgesteld op naam van een vennootschap die met deze procedure geen uitstaan had.

2. Bestreden beslissing

De tuchtraad voor advocaten van de Nederlandstalige ordes van het rechtsgebied van het hof van beroep Brussel, tweede kamer, heeft op 17 december 2024, na tegenspraak *‘de vordering van de voorzitter van de tuchtraad’* ontvankelijk doch ongegrond verklaard.

Deze beslissing moet in die zin gelezen worden dat de tuchtvordering ontvankelijk, de tenlasteleggingen niet bewezen en de tuchtvordering ongegrond wordt verklaard. Mr. X werd immers verwezen naar de tuchtraad ingevolge een beslissing van de stafhouder. De voorzitter van de tuchtraad heeft overeenkomstig artikel 459 Gerechtelijk Wetboek de betrokkenen enkel opgeroepen.

Tegen deze beslissing heeft de stafhouder op 6 januari 2025 (ingevolge een materiële vergissing vermeldt het verzoekschrift 6 januari 2024) hoger beroep aangetekend.

Mr. X en de procureur-generaal hebben geen gebruik gemaakt van de mogelijkheid om een tegenberoep in te stellen, zoals voorzien door artikel 463, vierde lid, Gerechtelijk Wetboek.

3. Beoordeling

3.1. Het hoger beroep is regelmatig naar vorm en tijdig ingesteld en bijgevolg ontvankelijk.

3.2. De tuchtvordering is het gevolg van een klacht van A, cliënte van mr. X, die op de zitting van de tuchtraad van beroep van 13 maart 2025 werd gehoord.

In de loop van het jaar 2020 heeft mr. X A en haar echtgenoot, F, bijgestaan in twee afzonderlijke geschillen tussen de respectieve cliënten en de aanbieders van kansspelen, nv L en de nv M, met betrekking tot het overschrijden van de (toenmalige) speellimiet voor het online gokken. In beide gevallen konden de vorderingen worden geïnd na het voeren van onderhandelingen, zonder dat een gerechtelijke procedure nodig was.

Op 14 juli 2021 heeft mr. X aan zijn cliënte, A, een offerte overgemaakt met betrekking tot een geschil tussen haar vader, E, en dezelfde aanbieders van kansspelen. Blijkens deze offerte, die identieke financiële voorwaarden omvatte als deze toegepast op de beide eerdere tussenkomsten, zou een forfaitair ereloon van 1.000 euro verschuldigd zijn als *'fixed fee onderhandelingen'*, 1.000 euro als *'fixed fee dagvaarding'*, vermeerderd met een zogenaamde *'succes fee'* van 15 % op alle gerecupereerde bedragen, meer de eventuele rechtsplegingsvergoeding. De klaagster ontkende niet met deze voorwaarden te hebben ingestemd.

Anders dan het geval was voor de vordering van A zelf en deze van haar echtgenoot, F, kon het geschil gevoerd namens E niet worden beslecht door middel van onderhandelingen alleen, zodat bijkomend een vordering moest worden ingeleid voor de ondernemingsrechtbank Gent, afdeling Bij vonnis van deze rechtbank van ... werden de nv L en de nv M hoofdelijk veroordeeld tot (terug)betaling aan E van 90.000 euro, meer de interesten, de kosten en de rechtsplegingsvergoeding.

Deze bedragen werden op 25 oktober 2022 gestort op de derdenrekening van het kantoor van mr. X, de bv B, klaarblijkelijk zonder enig voorbehoud. Daags nadien, op 26 oktober 2022, werd een factuur opgemaakt conform de erenloonafspraken (tweemaal 1.000 euro vermeerderd met een *'succes fee'* van 13.500 euro en de BTW, en onder aftrek van het reeds betaalde voorschot), waarna het gefactureerde bedrag van de derdenrekening gestort werd op de kantoorrekening en het saldo op rekening van E.

Op 6 januari 2023 hebben de nv L en de nv M evenwel alsnog hoger beroep aangetekend.

Op 18 januari 2023 heeft mr. X A ervan ingelicht dat er erelonen verschuldigd waren voor de procedure in hoger beroep, hetzij tegen een uurtarief (zonder precisering van het toegepaste tarief) met een maximum van 6.000 euro, hetzij opnieuw tegen een *'succes fee'* (al is uit de bewoordingen van deze brief niet uit te maken waarop deze *'succes fee'* dan zou worden berekend, noch welk percentage zou worden toegepast). Tenslotte heeft mr. X A erop gewezen dat het haar vrij stond een beroep te doen op de diensten van een ander advocaat, indien zij hiermee niet zou instemmen. Op 31 maart 2023 volgde nog een e-mail met de melding dat, bij gebrek aan reactie vanwege A, er gewerkt zou worden aan een uurtarief.

Op 8 juni 2023 heeft mr. X aan A (en dus niet aan haar vader, E) een eerste factuur uitgeschreven voor de procedure in hoger beroep. Van deze factuur, met nummer 291, bestaan verschillende versies die blijkbaar alle tot bij A zijn terechtgekomen. In de ene versie wordt 7.779,99 euro gefactureerd (exclusief btw) op grond van een moeilijk te begrijpen afrekening waarin ook prestaties en betalingen staan vermeld met betrekking tot de procedure gevoerd in eerste aanleg. Een tweede versie betreft enkel de prestaties voor de

procedure in hoger beroep en bedraagt 4.432,50 euro (exclusief btw). Een afschrift van een eventuele creditnota wordt niet bijgevoegd.

Daaropvolgend kwam het tussen mr. X en A tot een vertrouwensbreuk, waarop mr. X zijn tussenkomst voor E heeft stopgezet.

3.3. Onder de tenlastelegging A wordt aan mr. X verweten eenzijdig op een gemaakte ereloonovereenkomst te zijn teruggekomen, hetgeen – indien bewezen – een inbreuk uitmaakt op de artikelen 455 Gerechtelijk Wetboek, 1 Codex Deontologie voor Advocaten en op het toenmalige artikel 12, tweede lid, Aanvulling van de Nederlandse Orde van Advocaten bij de balie te Brussel op de Codex Deontologie (de zogenaamde BR NL), thans de artikelen 8.1 en 8.2 Codex Balie Brussel.

Het staat niet ter betwisting dat tussen mr. X enerzijds en A handelend namens haar vader, E, anderzijds een ereloonovereenkomst gold, waarbij de verloning deels gesteund was op het te bekomen resultaat, zoals toegelaten door artikel 446ter, eerste lid, Gerechtelijk Wetboek.

Hoewel de formulering van de offerte ongetwijfeld duidelijker had gekund, kan er niet aan worden getwijfeld dat deze bestond uit drie onderdelen:

- een vaste vergoeding van 1.000 euro voor het voeren van de onderhandelingen, ongeacht de uitslag,
- een vaste vergoeding van 1.000 euro voor het voeren van een gerechtelijke procedure, ongeacht de uitslag,
- een bijkomende vergoeding van 15 % op de gerecupereerde gelden, meer de desgevallend toegekende rechtsplegingsvergoeding.

De bewering van mr. X dat deze overeenkomst enkel gold voor één aanleg en dat in het geval van hoger beroep nieuwe ereloonafspraken moesten gemaakt worden ter bijkomende vergoeding van de prestaties in hoger beroep, kan niet worden bijgetreden.

De vergoeding berekend op een aandeel in de gerecupereerde of toegekende bedragen kan, uit haar aard, slechts verschuldigd zijn nadat deze bedragen definitief zijn verworven. Wanneer, zoals hier het geval was, tegen het vonnis hoger beroep is aangetekend blijft de uitkomst onzeker en blijft de mogelijkheid bestaan dat de oorspronkelijke vordering alsnog ongegrond wordt verklaard of dat een lager bedrag wordt toegekend dan in eerste aanleg het geval was.

Dat de offerte enkel een *'fixed fee'* vermeldt voor onderhandelingen en voor een dagvaarding laat niet toe te besluiten dat de overeenkomst slechts gold voor één aanleg. De

dagvaarding moet in dit geval begrepen worden als de aanvang van de gerechtelijke fase. Het argument dat de offerte van 14 juli 2021 nergens melding maakt van een procedure in hoger beroep, overtuigt evenmin: nergens bepaalt de offerte dat deze slechts gold voor de prestaties binnen één enkele aanleg. De vermelding *‘succes fee 15 % op alle gerecupereerde bedragen + rechtsplegingsvergoeding toegekend door rechtbank’* kan alleszins niet in deze zin worden uitgelegd. Indien de term *‘rechtbank’* letterlijk te nemen is kan hieruit enkel worden afgeleid dat mr. X geen aanspraak kon maken op de eventueel toe te kennen rechtsplegingsvergoeding in hoger beroep. Krachtens artikel 5.66, 3°, Burgerlijk Wetboek moet een beding in geval van twijfel uitgelegd worden ten nadele van de begunstigde. Van de advocaat mag worden verwacht dat hij, conform artikel 260 Codex Deontologie voor Advocaten, vóór de aanvang van zijn prestaties aan zijn cliënt duidelijke informatie verstrekt met betrekking tot de aan te rekenen kosten en erelonen en dat hij, indien het door hem opgestelde beding voor meerdere interpretaties vatbaar is, genoeg neemt met deze die voor de cliënt het gunstigst is.

Het feit dat soortgelijke procedures voordien steeds tot een goed eind konden worden gebracht zonder gerechtelijke procedure omdat *‘de betrokken casino’s zich doorgaans bewust zijn van hun onrechtmatig handelen’* en dat hij in dit dossier *‘eigenlijk minder (heeft) aangerekend dan wanneer (...) alle werk gewoon aan (het) standaard uurtarief (zou zijn) berekend’*, doet hieraan niets af. Een ereloonovereenkomst die deels afhangt van het bekomen resultaat is (gedeeltelijk) een kanscontract, en daaraan is inherent het risico verbonden dat de verloning lager uitvalt dan diegene waarop men heeft gespeculeerd of dat voor het bekomen van hetzelfde resultaat meer prestaties vereist waren dan het aantal waarop men had gerekend.

Mr. X kan tenslotte evenmin worden bijgetreden in zijn verweer dat het toenmalige artikel 12, tweede lid, Aanvulling van de Nederlandse Orde van Advocaten bij de balie te Brussel op de Codex Deontologie hem zou hebben toegelaten op gemaakte ereloonafspraken terug te komen mits de cliënt vooraf in te lichten, hetgeen hij zou hebben gedaan met zijn brief van 18 januari 2023.

Voormeld artikel 12, tweede lid, bepaalde: *‘Een advocaat die voor een bepaalde cliënt altijd een zelfde berekeningswijze heeft toegepast, mag deze niet veranderen zonder de cliënt vooraf in te lichten’*. Dezelfde bepaling is thans opgenomen in artikel 8.2 Codex Balie Brussel.

Anders dan mr. X staande houdt, kan deze bepaling enkel worden begrepen in die zin dat een advocaat die voor een zelfde cliënt reeds meerdere dossiers behandelt of behandeld heeft waarin kosten en erelonen op een zelfde manier werden berekend, bij het aanvaarden van een nieuw dossier geen andere berekeningswijze mag hanteren indien hij zijn cliënt hiervan niet op voorhand heeft ingelicht. Daarentegen laat deze bepaling niet toe om binnen

hetzelfde dossier eenzijdig op een gemaakte afspraak terug te komen. Een baliereglement kan immers niet indruisen tegen de bepalingen van artikel 5.69 Burgerlijk Wetboek.

Het feit dat A niet heeft gereageerd op de eenzijdige wijziging van de overeenkomst, zoals verwoord in het schrijven van mr. X van 18 januari 2023, maakt de deontologische inbreuk niet ongedaan.

De tenlastelegging A is na een nieuw onderzoek door de tuchtraad van beroep bewezen gebleken.

3.4. Onder de tenlastelegging B wordt aan mr. X verweten erelonen te hebben ingehouden op het van de tegenpartij op zijn derdenrekening ontvangen bedrag terwijl de erelonen nog niet definitief verschuldigd waren gelet op het aangetekende hoger beroep.

Zoals hoger uiteengezet kon het gedeelte van het ereloon dat betrekking had op een percentage van het behaalde resultaat slechts verschuldigd zijn nadat de zaak definitief was beslecht. Dit was hier niet het geval vermits het vonnis niet in kracht van gewijsde was getreden.

Anderzijds werd het op ... tussengekomen vonnis reeds op ... integraal uitgevoerd en dit, althans volgens mr. X, zonder enig voorbehoud, terwijl de akte van hoger beroep slechts dateert van De facturatie en het overschrijven van een deel van de ontvangen gelden gebeurden dus ruim voor de neerlegging van de akte van beroep.

Of deze betaling zonder voorbehoud beschouwd kon worden als een stilzwijgende berusting in de zin van artikel 1045 Gerechdelijk Wetboek, is een rechtsvraag die niet door de tuchtraad van beroep moet worden onderzocht (het vonnis werd uitvoerbaar verklaard bij voorraad met uitsluiting van het recht op borg en kantonnement).

Wel zijn er geen aanwijzingen dat mr. X zou hebben gehandeld met enig bedrieglijk inzicht. Gelet op zijn eerdere ervaringen waarbij de aanbieders van kansspelen doorgaans weinig verweer voerden, kon hij er bij ontvangst van de gelden redelijkerwijze van uitgaan dat het uitvoerig gemotiveerde vonnis van de ondernemingsrechtbank niet met een hoger beroep zou worden bestreden en dus dat het dossier kon worden afgesloten zonder bijkomend kosten te maken voor de betekening van het vonnis. Het – achteraf gezien vroegtijdig – afsluiten van het dossier en het inhouden van erelonen berust dan ook op een verkeerde – maar in de gegeven context begrijpelijke – veronderstelling. Deze feiten maken dan ook geen deontologische inbreuk uit, zodat de tenlastelegging B niet bewezen moet worden verklaard.

3.5. De tenlastelegging C verwijt mr. X procedures te hebben gevoerd namens F en E, zonder door hen te zijn gemandateerd.

Het is advocaten niet verboden een opdracht te aanvaarden die hij niet rechtstreeks van de cliënt ontvangt. In dat geval dient hij overeenkomstig artikel 66 Codex Deontologie voor Advocaten:

- zowel de identiteit van de opdrachtgever als deze van de cliënt te controleren,
- de goede trouw van de opdrachtgever na te gaan alsook na te gaan of diens activiteit geen ongeoorloofd karakter heeft,
- na te gaan of de vrije keuze van advocaat van de cliënt gewaarborgd is,
- een mandaat van de cliënt te bekomen of er zich van te verzekeren dat de opdrachtgever door de cliënt behoorlijk werd gemandateerd,
- na te gaan of er geen strijdig belang bestaat tussen de opdrachtgever en de cliënt in de zaak waarvoor hij wordt aangesteld,
- het beroepsgeheim te eerbiedigen in zijn contacten met de opdrachtgever.

Uit de informatie die ter zitting werd verkregen zowel van de klagster als van mr. X, aangevuld met de neergelegde stukken, blijkt dat mr. X alle voormelde verplichtingen heeft nageleefd. A enerzijds en haar vader en echtgenoot anderzijds hebben geen zichtbare tegenstrijdige belangen, mr. X bleek in het bezit te zijn van een kopie van de identiteitskaart van zowel F als van E alsook van door hen geschreven opdrachten en de vorderingen hadden geen ongeoorloofd voorwerp. De vrije keuze van advocaat en de eerbiediging van het beroepsgeheim staan niet ter discussie. Ter zitting van de tuchtraad van beroep van 13 maart 2025 heeft A bevestigd dat zij is opgetreden namens haar vader, E, omdat deze zich wegens zijn gezondheidstoestand niet kon verplaatsen, en namens haar echtgenoot, F, omdat deze geen Nederlands sprak.

Bijgevolg is de tenlastelegging C niet bewezen.

3.6. De tenlastelegging D tenslotte heeft betrekking op een factuur van de bv B van 3 december 2020 met nummer 2020/629, gericht aan de bvba D, met vermelding '604 A (F) / L'.

De bewering dat de tuchtvordering onontvankelijk is omdat tuchtraad niet bevoegd zou zijn voor het toezicht op de naleving van de btw-regelgeving, kan niet worden bijgetreden. In de mate dat een inbreuk op de fiscale verplichtingen door een advocaat niet verenigbaar is met de beginselen van waardigheid, rechtschapenheid en kiesheid die aan het beroep van advocaat ten grondslag liggen, zijn de tuchtoverheden zonder meer gemachtigd om deze inbreuken vast te stellen. Dergelijke inbreuken kunnen, indien de voorwaarden daartoe verenigd zijn, overigens ook strafrechtelijk betugelbare misdrijven uitmaken.

Mr. X heeft met betrekking tot voormelde factuur op aannemelijke wijze uiteengezet dat:

- de bv D een vennootschap is waarvan F zaakvoerder is,
- deze vennootschap eveneens als cliënt van het advocatenkantoor B is gekend, waardoor de facturatiegegevens opgeslagen zijn in het boekhoudsysteem,
- de facturatie niet gebeurd is onder de supervisie van mr. X maar wel van één van zijn vennoten,
- bij de facturatie een onopzettelijke vergissing is begaan door de factuur op te stellen op naam van de vennootschap in plaats van op naam van haar bestuurder,
- met deze facturatie niet beoogd werd de fiscale wetgeving te omzeilen vermits de vermelding op de factuur '604 A (F) / L' meteen duidelijk maakt dat het om een privéaangelegenheid ging van de bestuurder.

Bijgevolg betreft het een eenmalige materiële vergissing die geen inbreuk uitmaakt op de deontologische verplichtingen. Ook voor de tenlastelegging D moet mr. X worden vrijgesproken.

3.7. Mr. X heeft met A verschillende ereloonovereenkomsten gesloten waarbij de verloning telkens grotendeels afhing van het bestaande resultaat, ongeacht de geleverde prestaties. In twee dossiers bekwam hij een gunstig resultaat, met als gevolg een hoog ereloon tegenover een minimale prestatie. In een derde dossier stelde de tegenpartij zich onbuigzamer op, zodat mr. X voor het (voorlopig) bekomen van hetzelfde gunstige resultaat heel wat meer prestaties diende te leveren. In dit laatste geval trachtte hij echter het thans minder gunstig uitgevallen beding te omzeilen door eenzijdig de overeengekomen ereloonafspraken te herzien met vermelding dat de cliënte, indien zij hiermee niet zou instemmen, een andere advocaat diende te raadplegen.

De hierboven geschetste houding is niet verenigbaar met de verplichting overeenkomsten, met inbegrip van de ereloonovereenkomsten, te goeder trouw uit te voeren. Door aldus te handelen heeft mr. X het vertrouwen beschaamd dat de cliënte in hem had gesteld. Deze beslissing moet duidelijk maken dat een dergelijke inbreuk niet wordt getolereerd en niet voor herhaling vatbaar is.

Rekening houdend met de relatieve zwaarte van de inbreuk en het smetteloos tuchtverleden van mr. X volstaat daartoe evenwel de maatregel van de opschorting van de uitspraak van de tuchtstraf, met een proefperiode van één jaar. In het geval mr. X binnen de proefperiode nieuwe tuchtrechtelijke inbreuken zou plegen, van welke aard ook, kan de tuchtraad voor advocaten van de Nederlandstalige ordes van het rechtsgebied van het hof van beroep Brussel, na verwijzing door de stafhouder bij een gemotiveerde beslissing, beslissen de opschorting van de uitspraak van de tuchtstraf te herroepen.

3.8. De rechtspleging is verlopen in de taal voorgeschreven door de artikelen 457bis en 466 Gerechtelijk Wetboek.

4. Beslissing

De Nederlandstalige tuchtraad van beroep voor advocaten,

beslissend na tegenspraak,

ontvangt het hoger beroep,

bevestigt, op andere gronden, de bestreden beslissing in zoverre de tuchtvordering ontvankelijk werd verklaard en mr. X werd vrijgesproken voor de tenlasteleggingen B, C en D,

opnieuw en anders oordelend voor het overige,

verklaart de tenlastelegging A bewezen,

schort de uitspraak van de tuchtstraf voor de feiten van de tenlastelegging A op gedurende een periode van één jaar mits binnen deze proefperiode geen nieuwe deontologische inbreuk wordt gepleegd,

zegt dat in het geval mr. X binnen de proefperiode nieuwe tuchtrechtelijke inbreuken zou plegen, de tuchtraad voor advocaten van de Nederlandstalige ordes van het rechtsgebied van het hof van beroep Brussel, na verwijzing door de stafhouder bij een gemotiveerde beslissing, kan beslissen de opschorting van de uitspraak van de tuchtstraf te herroepen.

Aldus gewezen door de eerste kamer van de Nederlandstalige tuchtraad van beroep voor advocaten, samengesteld uit Peter Hartoch, voorzitter, Koen Lips, Philippe De Jaegere, Vincent Coigniez en Frank Cambien, assessoren,

Assessoren mr. Vincent Coigniez en Frank Cambien bevinden zich in de onmogelijkheid om deze beslissing te ondertekenen zodat de uitspraak met toepassing van artikel 785, 1^e lid van het Gerechtelijk Wetboek, ondertekend wordt door de overige assessor, de secretaris en de voorzitter.

en uitgesproken in openbare zitting van 3 april 2025, in aanwezigheid van Pim Vanwalleghem, advocaat-generaal, en Ludwig Evens, secretaris.

Ludwig Evens

Philippe De Jaegere

Koen Lips

Peter Hartoch